

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de Afd. Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord.
2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

REFERENTIE No: 12179
INFORMATIECOPIE: z, dbi, -/pl dio, -/pz doa/op

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Copie No: 30

AFDELING VERBINDINGEN
'S-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN
CODEBERICHT

Dir./Afd.:
Visie:
AG. No:
Dossier:

DATUM VAN ONTVANGST:
22 november 1955
PLAATS EN DATUM VAN AFZENDING:
canberra, 22 november 1955

Kab/NK9

BESTEMD VOOR: min. v. b.z.

PARAAF/OPM.:

geheim

gisteravond had ik een langdurig onderhoud met tange. spender had overeenkomstig het gestelde in delegatie 84 gerapporteerd, doch over het gesprek spender-hoover zeide tange niets. ik drong eveneens aan op concentratie van het overleg met de indonesiers te new york en verzocht er bij anak agung op aan te dringen, evenals door den haag werd gedaan, 'de indonesische delegatie te new york zo ruim mogelijke bevoegdheden te geven'. tange was evenwel van mening, waarmede ik wel akkoord kon gaan, dat djakarta deze bevoegdheden in geen geval zou geven. hij zeide daarom, dat de door de delegaties te new york gegeven en door den haag en canberra aanvaarde adviezen door onze respectieve vertegenwoordigers te djakarta dienden te worden geruggesteund. op een desbetreffende vraag van tange antwoordde ik, dat utoyo, die volgens onofficieel bericht reeds in den haag aangekomen, van het nederlandse standpunt op de hoogte zou worden gebracht binnen de perken van bovengestelde werkwijze. tange gaf een uitgebreide uiteenzetting van anak agung's objecties tegen de schurmann-formule.

1. anak agung ontving het nederlandse ontwerp 17 dezer des avonds, noemde het 'too strong' en gaf twee objecties vervat in het telegram van bylandt 829.
2. therefore it was too soon for him to put up formula, though he was sure one could be found which would reasonably meet the needs of three interested. his concern continued to be
 - a. avoid public discussions on explosive new guinea question;
 - b. avoid talks about sovereignty;
 - c. without renouncing claims to put subject in cold storage for several years.
3. pressed to accept merits of formula, anak agung neither agreed nor disagreed but went on to say he and his advisers have to be convinced that netherlands wants talks and is not stringing them along.
4. agung will see crocker again this week and give crocker any new thoughts he may have about the formula.

ik kreeg de indruk, dat crocker en tange djakarta de indruk hebben gegeven, dat de formule niet een joint, doch een nederlandse formule is, waardoor het effect wordt verminderd. tange legde er evenwel de nadruk op crocker reeds op 15 dezer te hebben opgedragen anak agung erop te wijzen, dat, indien

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLGBLAD

Ref. No: 12179

Rubricering: geheim

onverhoopt geen formule werd gevonden, 'australia would mobilise opinion against indonesia!'. tange was van mening, dat wanneer anak agung zijn regering en advisors iets kon tonen, hij wel over de brug zou komen. daarom vroeg tange, of de talks in den haag zouden worden vertraagd en of u nog steeds op spoedige vn-behandeling aandrang. ik stelde, dat, hoewel u voornemens was geweest de besprekingen uit te stellen om bekende reden, uto-yo's vertrek naar nederland niet door u, doch door djakarta was vertraagd, doch sinds hij in den haag was aangekomen, mij voorkwam, dat de besprekingen op normale wijze plaatsvinden, omdat deze immers geheel los staan van de nieuw guinea kwestie voor de verenigde naties. wat betreft het tweede deel van tange's vraag, merkte ik op, dat hanifah eventueel aan de vn had willen verzoeken de zaak uit te stellen, omdat met nederland zou zijn afgesproken, dat behandeling in new york niet moest beginnen alvorens met de besprekingen in den haag een aanvang zou zijn gemaakt. teneinde een open breuk als gevolg van deze onware voorstelling van zaken te vermijden, hadden wij gezocht de nieuw guinea kwestie nog niet als volgend agendapunt te noemen. intussen bleef ook djakarta de zaak vertroebelen, vide de jongste verklaring van het indonesische departement van voorlichting over nieuw guinea besprekingen in den haag (tange verzekerde mij hier djakarta telegrafisch om een explicatie te hebben verzocht). daarentegen was utoyo's verklaring, althans volgens opgevangen radioberichten, meer hoopvol. tange wees op 'time factor' en meende, dat het misschien mogelijk zou zijn anak agung zonder enige belofte of bindende verklaring uwerzijds voldoening te geven. ik antwoordde, dat, indien de onofficiële berichten, dat utoyo vandaag (maandag) een bezoek bracht aan beyen en luns en morgen (dinsdag) zijn geloofsbriefjes aanbiedt, waarna kan worden overgegaan tot vaststelling van de agenda waarop als laatste punt voorkomen kwesties 'concerning, not affecting' nieuw guinea en ministersbesprekingen volgende week aanvangen, juist zijn, het mogelijk kan zijn, dat intussen de nieuw guinea kwestie te new york is afgehandeld voordat enig onderwerp 'concerning' nieuw guinea ter sprake is gekomen. tange meende, dat, indien utoyo anak agung in deze geest kon inlichten en de besprekingen op deze wijze konden voortgaan, bezwaren tegen schurmann-formule wellicht zouden verdwijnen. 'time factor' zou alleen dan niet werken, wanneer anak agung zou verlangen zaken aangaande nieuw guinea als eerste punt op de agenda te plaatsen.

blijkens telegrammen van crocker speelt anak agung evenwel nog altijd met een formule, waarin 'to report back next year' voorkomt. ik herhaalde, dat deze woorden voor de nederlandse regering onaanvaardbaar waren.

winkelman 87.

